

Nowy wykaz polskich nazw geograficznych świata

Pod koniec 2013 roku wydany został „Urzędowy wykaz polskich nazw geograficznych świata” opracowany przez Komisję Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Jest to drugi tego typu wykaz obejmujący polskie nazewnictwo z obszaru całego świata – poprzednim było wydane w latach 1994–96 „Polskie nazwy geograficzne świata”.

W wykazie uwzględniono nazwy obiektów geograficznych ze wszystkich kontynentów, a także nazwy obiektów podmorskich; nie uwzględniono natomiast nazw obiektów w całości leżących na terenie Polski. Odnosi się on wyłącznie do obiektów, dla których zalecane są polskie nazwy geograficzne (egzonimy) – nie uwzględnione są w nim zatem obiekty, dla których taki rodzaj nazw nie istnieje lub nie jest zalecany.

W wykazie podano polskie nazwy dla 13 359 obiektów geograficznych. Najwięcej obiektów, dla których zalecane są polskie nazwy uwzględniono w części dotyczącej państw europejskich – 9646, zaś wśród państw najliczniejsze są tu wykazy dotyczące Ukrainy (2222 nazwane obiekty) i Białorusi (2020). Ze względu na to, że niektóre nazwy powtarzają się w wykazach poszczególnych państw, łącznie znalazło się w nim 14 975 pozycji nazwicznych. Ponadto uwzględniono 238 polskich nazw wariantowych, a także 254 formy długie nazw, przeważnie używane w stosunkach oficjalnych. W porównaniu do wcześniejszych opracowań Komisja rozszerzyła znacznie liczbę zalecanych polskich nazw dla obiektów geograficznych (głównie miejscowości), leżących przed II wojną światową w granicach Polski, w szczególności dla obszarów zamieszkałych przez mniejszość polską. Z tego względu znacznie rozbudowane są wykazy polskich nazw z obszarów Litwy, Białorusi i Ukrainy.

Wykaz podzielony został na osiem części (rozdziałów) – siedem z nich odpowiada tradycyjnie wydzielanym częściom świata (Europie, Azji, Afryce, Ameryce Północnej, Ameryce Południowej, Australii i Oceanii, Antarktyce), ostatnia poświęcona została obiektom podmorskim. Rozdziały poszczególnych części świata rozpoczyna lista zalecanych polskich nazw wielkich jednostek regionalnych oraz nazw oceanów. Następnie zamieszczono nazwy według uporządkowanych alfabetycznie państw i terytoriów niesamodzielnych. Nazwy obiektów geograficznych, w ramach poszczególnych wykazów państw i terytoriów, ułożono z podziałem na 59 kategorii, których występowanie zależy od specyfiki danego państwa lub terytorium. W części ósmej, dotyczącej obiektów podmorskich, nazwy zamieszczono według położenia na obszarze pięciu oceanów, przy czym osobno wydzielono obiekty z obszarów mórz Bałtyckiego i Śródziemnego, a nazwy poszczególnych obiektów geograficznych, zamieszczonych w tej części, ułożono z podziałem na 14 kategorii. Spośród kategorii najliczniejszą jest „miejscowości”, w której podano 5238 polskich nazw, kolejnymi są „jednostki administracyjne” (1669 obiektów) i „rzeki” (667 obiektów).

Hasła odnoszące się do poszczególnych obiektów geograficznych zawierają nazwę polską (egzonim), zaś po niej nazwę oryginalną (endonim). W przypadku nazw w językach zapisywanych niełacińskimi systemami pisma, podano ich zlatynizowany zapis. Następnie zamieszczono współrzędne geograficzne obiektu. W razie konieczności hasła zostały uzupełnione dodatkowymi informacjami i uwagami, takimi jak informacja o położeniu obiektu transgranicznego w innych państwach, dodatkowa charakterystyka obiektu lub jego położenia, wybrane nazwy historyczne obiektu. Publikację zamyka skorowidz wszystkich zawartych w niej polskich nazw.

Wykaz wydany został tylko w języku polskim, jednak zostanie do niego opracowana wkładka po angielsku. Publikacja dostępna jest na stronie internetowej Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej: <http://ksng.gugik.gov.pl/english/wydawnictwa.php>.